

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio V. An denunciationibus infamium sit credendum in criminibus
exceptis contra personas bonæ famæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

Rubrica,
De Magia sufficientia indica.

ARTIC. XLIV.

SI quis offerat alias Magiam docere, vel aliquem maleficare minetur: & illi, cui minatus est eiusmodi quid contingat, vel etiam singularem consuetudinem cum Magis aut maleficis habeat: vel talibus suspectis rebus, gestibus, verbis, & substantijs vtatur, quæ Magiam secum important, & illa persona de hoc alias sit diffamata, hoc præbet firmum indicium Magiæ, & sufficientem causam ad torturam. Hactenus sunt verba constitutionis criminalis sancitæ à Carolo V. Imp.

Hoc posito respondetur hanc constitutionem in d. art. 31. capiendam de denunciatione vnus vt in terminis loquitur, non plurium. Nam locutio singularis legis non potest resolui in pluralem, quando plurium & vnus diuersa est ratio iuxta doctrinam Præsidis Nechliniensis in loco à vi numeri, Nu. 1 & 8. diuersam vero rationem esse in nostro casu plurium & vnus ostendit in resp. ad 1. quæstionem. Item primum requisitum d. ar. 31. non habet locum in denunciatione à pluribus facta quod probatur. Non debet reus in genere de complicibus interrogari, quando indicium aut præsumptio adest contra singularem personam: sed potest fieri de illa specialis interrogatio. glos. & DD. l. fin. (de accusat. Brunus de indisc. 1. p. q. 6. n. 4. Bostius. de inquisit. nu. 61. Menoch. Præf. de arbitr. iud. l. 2. cent. 5. cas. 474. num. 53. Binsfeld. membr. 2. concl. 1. vers. pro iudicibus annotandum. quando autem plures denunciant, post primam denunciationem iam adest denunciatione primi indi-

A cium seu præsumptio, hoc enim prior ille operatur: & ideo inter indicia ad inquisitionem & interrogationem hæc sufficientia ponitur denunciatio vnus complicis. idem Menoch. de præsumpt. lib. 1. præf. 8. nu. 2. & constat plus requiri ad inquisitionem specialem, quam ad interrogationem specialem, quia illa est maioris præiudicij. Vnde & illud infero, cum plus idcirco etiam requiretur ad capturam: si in ea licet, magis licebit ad specialem interrogationem: sed ad capturam sufficere, non desunt qui velint, vt Lancelotus præf. crim. tit. de inquisit. n. 34.

B Præterea nec 4. conditio requiritur in denunciatione à pluribus facta, vt etiam doctum in resp. ad 1.

Ergo Carolina non potest extendi ad denunciationem plurium.

C **QVÆSTIO V.**

An denunciationibus infamium sit credendum in criminibus exceptis contra personas bonæ famæ?

Reponitur quæstio generaliter: & supponit absolute, siue sint plures denunciantes siue vnus: atque in his terminis eam discutemus, scilicet vtrum vel pluribus talibus sit credendum? sic res magnam patitur difficultatem.

E Plerique censuerunt contra constantem & non vulgarem denunciati famam bonam, nihil ad torturam valere plurium complicum nominationem. idque ne sit in potestate & arbitrio istorum tam infamium grauare & denigrare bonum nomen, existimationem, personam hominum proborum. citantur pro hac sententia, Ruph. Cuman. conf. 136. ad 1. col. 4. Alex. conf. 89.

num. 13. lib. 3. *Mars. conf. 74. nu. 25. & in crimine nostro malefici conf. 109. num. 27. Paris. conf. 151. numer. 13. lib. 4. Grammat. conf. 21. num. 8. conf. 35. nu. 37. conf. 37. nu. 11 conf. 58. num. 18. & conf. 66. nu. 5. & melius Decis. 28. numer. 17. & 18. vbi post And. de Isernia & alios ab eo allegatos sic plene affirmat. Item Socin. lun. conf. 39. num. 66. lib. 2. Rol. à valle conf. 16. nu. 24. & conf. 13. num. 35. l. 1. Menoch. de arbitr. cas. 474. num. 42. Bertazzol. conf. 59. num. 8. & conf. 61. num. 16. Vincent. Onded. conf. 100. num. 40. lib. 1. hæc communiter recepta: sententia, valde probabilis est: quando bona facta tam constanter & plene probata est, vt dubitare iudex non possit aut debeat, communi eius loci hominum existimatione denunciatiū propter mores antea vitæ haberi pro viro probato, & ab hoc crimine alieno: arg. l. de minore §. plurimum D. de question. & hoc nisi alia adminicula concurrant pro denunciacione, quæ iudex magni merito faciat: tunc enim indicium hoc denunciacionis valde graue foret: & multi tenent bonam famam denunciati tollere indicia leuia, & graua solum elidere. sic Paul. Merend. in criminal. varijs conf. diuersorum conf. 88. n. 78. Vulpellus conf. 105. numer. 6. & conf. 125. num. 26. Ex horum ergo sententia istud indicium adhuc aliquid virium haberet contra generalem probationem famæ bonæ: saltem ad lenius torquendum: quia præsumptio nascens ex bona fama est generalis, nascens autem ex plurium denunciacione est specialis: hoc volunt Alex. conf. 77. num. 9. lib. 1. Arnonus soliloq. 37. Binsfeld. concl. 6. dub. 3. illat. 6. d. lib. 2.*

b Alij censent, tum demum elidi indicium hoc plurium per certam & constantem bonæ famæ exceptionem quando ad bonam famam accedunt

A alia indicia ad exculpandum reum denunciatiū: vel etiam reis denunciatiū plures defectus obijciuntur quæ eorum personas vel dicta debilitant: vt, quod sint viles personæ, aut alias alijs criminibus scelerosi. ratio eorum est, quia semper duplicata materia exceptionis plus debeat valere ad augendum & detrahendum, vt duo vincula sanguinis, duæ improprietates duæ fictiones, duo indicia, duo actus geminati: & hoc in terminis ad liberandum à tortura nominatos, annotarunt non pauci. Gigas de crimin. lasi. Maestrat. tit. quomodo & per quos quæst. 7. nu. 7. Grammat. consil. 1. Roland. à valle, consil. 16. num. 20. & consil. 73. nu. 24. lib. 1. Menoch. d. cas. 474. nu. 74. Marschard. de probatione. conclus. 1317. num. 41. Vincent. Onded. d. consil. 10. n. 17. & sequ. Farinac. qu. 43. n. 179.

B Ex his iam patet, simpliciter loquendo plurium infamium denominationem contra bonæ famæ personas admitti & posse valere ad torturam, v. g. si nihil illis obstat, nisi bona rei fama: si non sint alia adminicula contra denunciacionem, hoc enim supponit præfata opinio DD. & tenuere DD. Ingolstadtenses in scripto suo ann. 1590. & Friburgenses. in consil. anni 1601. post Bosium, Clarum, Binsfeld. & alios. probatur ratione 1. quod non admittatur vnus socij testimonium fit, quia bona fama præponderat vnus nominationi: sed si adminiculum accederet ad vnus denunciacionem, bona fama non præponderaret: igitur etiam non præponderabit, quando ad vnum aliud quoque denominantis socij indicium accedet: cum denunciatio secunda præponderet alijs indicijs, est ratio Farinacij: Secundo. Iura, in exceptis criminibus admittentia infames ad testificandum, nõ di-

Concl. 1

stinguunt inter infames & non infames denunciatos, ergo nec nos debemus distinguere. Confirmatur, quia si distingueretur, semper fere elidentur denunciations: quia ut plurimum denunciatur personæ non diffamatae, & in hoc crimine vix aliunde quam ex denunciationibus oritur initium diffamationis. Tum etiam quia hæc est indoles istius delicti, quod rarissime possint ab alijs denunciari quam ab infamibus: quod quando accidit, infames admittendos, docent Soz. in reg. 415. Menoch. de arbit. q. 27. num. 7. Grammat. & alij, communem dicit Clarus §. fin. q. 24. n. 13. & q. 25. in pr. Denique non obstant huic sententiæ, Carolina art. 1. nec Mascardus aut alij quia loquuntur de denunciatione ab vno complici facta.

Igitur aliquando plurium sociorum testimonium non eliditur per bonam famam solam quantumvis certam: ut dictum aliquando vero eliditur: & mea quidem sententia à iudicis arbitrio dependet iudicare, quando elidatur, quando non: quia à iudicis arbitrio pendet decidere in animo suo, quod nam certius in indiuiduo sit in iudicium bonæ famæ, an denunciationis plurium. Quando certius illi videtur indicium bonæ famæ, tunc tenetur abstinere à tortura, iuxta Bart. in l. 1. §. 1. D. de q. Angel. de malef. in vers. quod fama publ. nu. 34. Marfil. in §. diligenter n. 190. Alex. cons. 180. nu. 9. lib. 2. Grammat. voto. 3. n. 23. vbi etiam ad id adducit. Ioan. And. & Bald. sic etiam Farinac. q. 38. num. 110. Sin vero urgentiores & firmiores iudicet complicum denunciations, procedat ad torturam, saltem leniorem. Dependet ergo res, à pondere indiciorum, ut præualeant grauiora, ut olim docui d. lib. 5. section. 3. vers. condiciones autem, cum Prospero Farinac. d. operis qu. 47. & est ad mentem Carolina.

Concl.

QVÆSTIO VI.

An saltem ad hoc duorum vel plurium infamium denunciations sint necessariæ?

SI non adsint alia adminicula, ut minimum requiruntur denunciations duorum virorum vel pluriū mulierum. Nam vnus non sufficere, maxime contra personam bonæ famæ dictum satis. plurimi enim faciendæ vitæ præcedentis merita l. 3. §. sed si ex improviso. & l. non omnes §. à barbaris D. de re milit.

Dixi (ut minimum) quia saltem requiruntur duo vel tres (ut dixi) nec pauciores vnquam iussuerint: non tamen semper isti duo vel tres suffecerint: si tanta sit vis bonæ famæ propter magnam personarum inæqualitatem (v.g. si Princeps denuncietur à suis subditis) ut duobus vel tribus ipsa adhuc bona fama præponderet: tunc enim tot denunciations requirerentur, quod possent præponderare. Sic Pater Valentia. tom. 3. in D. Thom. disp. 6. q. 3. puncto. q. 3. vers. secunda regula, & Petr. Binsfeld. d. concl. 6. Aliquando ergo sufficient duo, aliquando plures requiruntur, pro circumstantia personarum.

QVÆSTIO VII.

An ultra denunciationem plurium, denunciati diffamatio requiratur in criminibus exceptis, ut possit procedi ad inquisitionem specialem, & ad torturam?

Non quæritur an ad inquirendum vel torquendum sola fama suffi-

ciat